

Guía Docente				
Datos Identificativos			2019/20	
Asignatura (*)	Traballo de fin de Mestrado		Código	760482017
Titulación	Mestrado Universitario en Prevención de Riscos Laborais e Riscos Comúns			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Navegación e Enxeñaría MariñaCiencias da SaúdeDereito PúblicoEconomíaEmpresaEnxeñaría IndustrialEnxeñaría Naval e IndustrialMatemáticasPsicoloxíaQuímica			
Coordinación		Correo electrónico		
Profesorado	Alvarez Feal, Jose Carlos Juan Avecilla Porto, Fernando Francisco Calvo Rolle, Jose Luis Canle López, Moisés Castro Santos, Laura Gonzalez Filgueira, Gerardo Lara Coira, Manuel Lopez Arránz, Maria Asuncion Lopez Coira, Jose Louro Rodríguez, Julio Reig Botella, Adela Milagro Riveiros Santiago, Ricardo Rodriguez Guerreiro, Maria Jesus Rolon Varela, Jose Maria Zaragoza Fernandez, Maria Sonia	Correo electrónico	carlos.alvarez@udc.es fernando.avecilla@udc.es jose.rolle@udc.es moises.canle@udc.es laura.castro.santos@udc.es gerardo.gonzalez@udc.es manuel.lara.coira@udc.es a.larranz@udc.es j.lcoira@udc.es julio.louro@udc.es adela.reig@udc.es ricardo.riveiros@udc.es maria.guerreiro@udc.es j.rolon@udc.es sonia.zaragoza1@udc.es	
Web	www.fct.udc.es			
Descrición xeral	O TFM supón a realización, por parte de cada estudante e de forma individual, dun proxecto, unha memoria ou un estudo orixinal baixo a supervisión dun ou máis directores. Neste traballo deben integrarse e desenvolverse os contidos formativos recibidos, así como as capacidades, as competencias e as habilidades adquiridas durante o período de docencia do Máster. O TFM deberá estar orientado a aplicar as competencias xerais asociadas ao título. En concreto, a capacitar para a resolución de problemas relacionados coa súa área de estudo, integrando coñecementos e formulando xuízos no marco dun pensamento ético e socialmente responsable, sendo claros na comunicación das conclusións dos seus estudos. O TFM debe ser defendido e avaliado unha vez téñase constancia fidedigna de que o estudante superou o resto dos créditos da titulación. O TFM é un traballo protexido pola Lei de propiedade intelectual. En consecuencia, a titularidade dos dereitos de propiedade intelectual corresponderá a quen o realízase, salvo que se establecese doutra maneira no documento de asignación do TFM que cada estudante asinou nos termos e coas condicións previstas na lexislación vixente.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Planear a acción preventiva a desenvolver, nas situacións nas que o control ou redución dos riscos supón a realización de diferentes actividades, que implican a intervención de distintos especialistas.
A2	Contrastar as condicións de seguridade nos centros de traballo e describir as técnicas de seguridade dirixidas a vixiar e previr o risco de accidentes.

A3	Categorizar os riscos relacionados cos principais contaminantes químicos, físicos e biolóxicos no traballo, e coñecer as principais estratexias de prevención.
A4	Avaliar os riscos relacionados coa carga física e psíquica no traballo e propoñer as medidas adecuadas de prevención.
A5	Coordinar as actividades de formación e información en materia preventiva, de carácter xeral, a todos os niveis, e nas materias propias da súa área de especialización.
A6	Desenvolver o deseño e xestión dos sistemas de prevención de riscos laborais e a súa integración na empresa.
A7	Integrar as técnicas afíns á prevención: xestión da calidade, xestión medioambiental, prevención de riscos patrimoniais e seguridade vial.
A8	Aplicar o marco normativo sobre a prevención de riscos laborais.
A9	Analizar e prever situacións de grave risco, catástrofe ou calamidade pública.
A10	Desenvolver un sistema de autoprotección para centros, establecementos e dependencias, e o correspondente plan de emerxencia para accións de prevención de riscos, alarma, evacuación e socorro.
B1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
B2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
B3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
B4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións (e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan) a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.
B5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que haberá de ser en gran medida autodirigido ou autónomo.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
	AP1	BP1	CM1
	AP2	BP2	CM3
	AP3	BP3	CM4
	AP4	BP4	CM5
	AP5	BP5	CM6
	AP6		CM7
	AP7		CM8
	AP8		
	AP9		
	AP10		

Contidos	
Temas	Subtemas

OFERTA DE TEMAS DE TFM E ASIGNACIÓN DE TUTORÍAS	1. Os temas ou as liñas do TFM e as tutorías correspondentes proporanse de maneira razoada e remitiranse á Comisión de Organización Académica (COA) no prazo que esta determine, desde o profesorado que teña docencia asignada nesta materia. Os/as estudantes poderanlle propor ao profesorado liñas ou temas para que poidan ser incorporadas á oferta. 2. A COA aprobará e fará pública unha listaxe cos temas e as tutorías asociadas a cada un, así como co número de estudantes que poden escoller cada tema e os criterios de asignación. Devandita listaxe garantirá un número de tutorías suficientes en relación ao número de estudantes matriculados no TFM durante o curso académico. 3. Nos prazos marcados pola COA, o estudante deberá solicitar (cubrindo o ANEXO I) a asignación, por orde de preferencia, dun mínimo de dous temas ou liñas. A COA encargarse de preparar unha proposta de asignación provisional, en que tentará respectar as opcións manifestadas polo estudante e o profesor/é afectado, así como o principio de igualdade de oportunidades. Para dirimir as prioridades na elección de tema ou director/a valorarase como criterio o expediente académico. 4. Coa publicación desa proposta provisional establecerase un período de reclamacións. Finalizado este, a COA publicará unha listaxe definitiva. Calquera modificación posterior terá que efectuarse de común acordo entre o alumnado e o profesorado afectado, e en todo caso sempre que a comisión autoríceo e publique. 5. Unha vez publicado a listaxe definitiva, o estudante e o/o director/é cumprimentarán o Anexo II.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Investigación (Proxecto de investigación)		0	134	134
Discusión dirixida		0.5	0	0.5
Presentación oral		0.5	0	0.5
Atención personalizada		0	0	0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Investigación (Proxecto de investigación)	Ver observacións avaliación.
Discusión dirixida	Ver observacións avaliación.
Presentación oral	Ver observacións avaliación.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición

Presentación oral Investigación (Proxecto de investigación)	1. O TFM será dirixido por un membro do profesorado con docencia no plan de estudos do título de Máster. Tal profesor ou profesora será responsable de: a. Exporlle ao/á estudante cuxa tutoría exerza as características do traballo e orientalo/a no seu desenvolvemento. b. Realizar un seguimento da elaboración do TFM e velar polo cumprimento dos obxectivos fixados. c. Autorizar a presentación e defensa do TFM, así como emitir o informe oportuno. 2. O TFM poderá ser dirixido por máis dunha persoa. Nese caso, cando menos una delas deberá ser un membro do profesorado que imparte docencia no título de Máster en que estiver matriculado o/a estudante. Por outra banda, se no marco dun convenio de prácticas o/a estudante ten que desenvolver parte do TFM ou a súa totalidade noutro organismo distinto da UDC, unha das persoas que dirixa o traballo poderá pertencer a esa entidade, co fin de que colabore na definición e o desenvolvemento do TFM. 3. O tema de que for obxecto o TFM deberá posibilitar que o/a estudante realíce o en 150 horas, equivalentes a 6 créditos ETCS, asignados a esta materia no plan de estudos.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Presentación oral		Ver observacións avaliación.	20
Investigación (Proxecto de investigación)		Ver observacións avaliación.	60
Discusión dirixida		Ver observacións avaliación.	20

Observacións avaliación

Tribunais de avaliación

Os tribunais de avaliación configúranse da forma que estableza a COA, segundo o número de alumnos matriculados e a temática dos diferentes TFM que se presenten. Cada tribunal estará formado como mínimo por tres persoas e, polo menos, un suplente. Todas elas deberán ser membros do profesorado do Máster. Cada tribunal contará cunha persoa que o presida e outra que exerza como secretario/a. Quen dirixa un TFM non poderá ser membro do tribunal que o cualifique. Unha vez constituídos, os tribunais de avaliación establecerán a orde de exposición dos estudantes no caso de ser varios, así como o día, a hora e o lugar de realización das defensas dos TFM. Deben garantir a adecuada comunicación destes datos a todos os estudantes e o profesorado afectados.

Presentación e defensa do TFM

O tipo de letra será Times New Roman, tamaño 12 puntos, cun interlineado de 1,5. Marxes: superior, inferior e dereito 2,5 cm; esquerdo: 3 cm. O TFM terá unha Portada coas características presentadas no Anexo III (www.fcct.es).

A presentación do TFM require que o/a estudante superase o resto dos créditos da titulación. Na oportunidade pertinente o/a estudante presentará unha solicitude de defensa e avaliación do TFM, segundo o procedemento establecido pola Universidade e nos prazos marcados polo centro para estes efectos.

A solicitude rexistrárase por duplicado na U.X.A.I. e unha destas copias, xunto coa versión escrita do traballo realizado, presentarase no Decanato da Facultade. O estudante tamén debe obrigatoriamente subir a versión electrónica (en formato PDF) na Secretaría Virtual e na plataforma Moodle.

O/a estudante defenderá o seu TFM pública e presencialmente. De maneira excepcional, a Comisión de Máster e Doutoramento podería aprobar, logo da demanda formal e motivada da COA, e sempre que existan as condicións técnicas, administrativas e económicas que o permitan, que a defensa teña lugar a distancia de forma virtual.

A realización, presentación e defensa dos TFM poderán efectuarse en calquera dos idiomas que se empreguen na impartición do Máster, de acordo co disposto na memoria de verificación do título.

Cada estudante disporá dun tempo máximo para a defensa, en que deberá expor os obxectivos, a metodoloxía, o contido e as conclusións da súa TFM. Con posterioridade atenderá as preguntas, as aclaracións, os comentarios e as suxestións que lle puidesen formular os membros do tribunal de avaliación.

Unha vez realizada a exposición do/a estudante e visto o informe elaborado por quen dirixiu o traballo, o tribunal deliberará sobre a cualificación que lle corresponde. Aplicaranse os criterios de avaliación que figuran no Anexo IV, e establecerase a media aritmética das cualificacións asignadas ao TFM por cada un dos membros do tribunal. O Secretario do Tribunal de avaliación será o encargado de recoller na acta (ANEXO V), a cualificación final e entregala no Decanato da Facultade, así como de asinar electrónicamente a acta dixital.

A cualificación outorgarase en función da seguinte escala numérica de 0 a 10, con expresión dun decimal, á que terá que engadirse a correspondente cualificación cualitativa:

0-4,9 suspenso;

5,0-6,9 aprobado;

7,0-8,9 notable;

9,0-10 sobresaliente.

Poderá acceder á mención de matrícula de honra o/a estudante que obtivese unha cualificación igual ou superior a 9,0 puntos e sexa merecedor/a de tal mención, segundo o criterio unánime do tribunal evaluador.

No caso de que o/a estudante obteña a cualificación de suspenso, o tribunal faralle chegar un informe coas recomendacións oportunas para a mellora do traballo e a súa posterior avaliación. Enviarase unha copia deste informe á(s) persoa(s) que dirixiron o TFM.

A revisión e/ou reclamación das cualificacións finais dos TFM levarán a cabo de conformidade co previsto nas Instrucións da Vicerreitoría de Oferta Académica sobre as probas de avaliación e as actas de cualificación dos estudos de Grao e Máster.

Fontes de información

Bibliografía básica

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Ver orientacións en <http://www.fcct.es>

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías